

Föreningsbrev B-post

Avs: Svensk Fjällrasavel
c/o Kristina Torén
Stagneliusvägen 23 VI
112 59 Stockholm

Porto betalt

Nilsson, Robert
Övre Svartlå 515
961 98 Boden

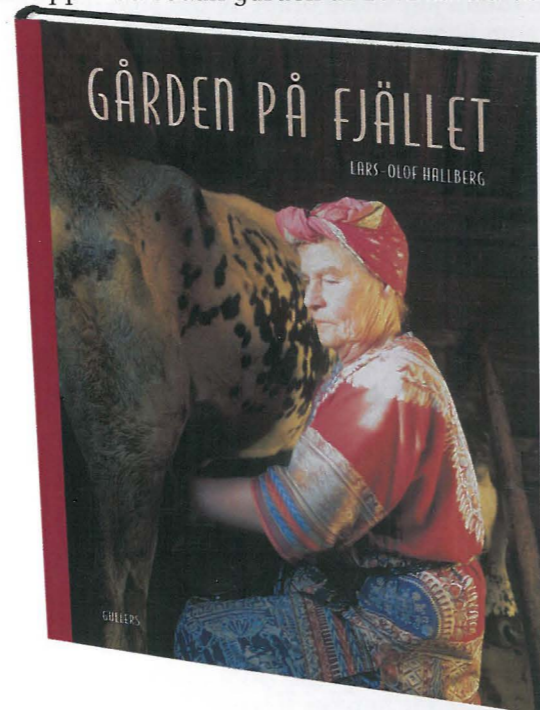
Boken om Lillhärjåbygget

Naturfotografen Lars-Olof Hallberg kom för två år sedan ut med sin debutbok "Den siste bonden på Tämnesboda", som skildrade livet på en gård i Småland. Nu i höst kommer hans andra bok ut, även denna gång är det en dokumentation av en strömlös gård som brukas på gammalt vis med kor som mjölkas för hand, ängar som slås med lie och ett stort mått av självhushållning.

Under åtta års tid (1999-2006) har han med sin kamera och bandspelare följt livet på fjälljordbruket Lillhärjåbygget i södra Härjedalen. Gården, som togs upp som nybygge i början på 1800-talet, ligger väglöst en knapp mil från bilväg. Lars-Olof har besökt gården vid ett 40-tal tillfällen årets alla årstider och bott där nästan ett år sammanlagt. Detta har nu resulterat i boken "Gården på fjället". Boken är på 216 sidor, tryckt i fyrfärg, format 240 x 270mm, och innehåller 221 bilder. Boken skildrar gårdens hela historia, från det att området utnyttjades för slätter på 1500-talet till dess att gården togs upp som nybygge och hela vägen fram till nutid och 2000-tal. Lars-Olof skildrar också utförligt i boken vad som händer på gården under ett helt år. Lillhärjåbyggets fjällnära kor har fått stort utrymme i boken liksom brukandet av gårdens fäbod Hackåsvallen. Gården Lillhärjåbygget ägs av Karin Eriksson, född 1929, som tillsammans med sina barn Eva, Ann och Karl-Erik brukar gården. Stor hjälp har de också av den arbetskraft som Länsstyrelsen i Jämtlands län ställt upp med sedan gården år 2002 förklarades som kulturresevat.

Boken har tolv kapitel:

- + Välkommen till paradiset farstu
- + Konserverat kött
- + Ny i arbetsgemenskapen
- + Eld och elände
- + Vintervärme
- + Farväl till tjuren
- + Våren är här
- + Fjällnära
- + Åkerhöna och myrsnipa
- + Slätter och bete
- + Till fäboden
- + Fjälljakt
- + Ljuset och framtiden

Lars-Olof Hallberg har specialiserat sig på att dokumentera miljöer och företeelser som är på väg att försvinna och speciellt intresserat sig för odlingslandskap, svenska lantraser, fäbodan och avlägset belägna gårdar. Han fotograferar även modernt jordbruk och anlitas ofta av företag inom jord och skog, Jordbruksverket och Naturvårdsverket. Han är sedan flera år tillbaka stödjande medlem i föreningen Svensk Fjällrasavel.

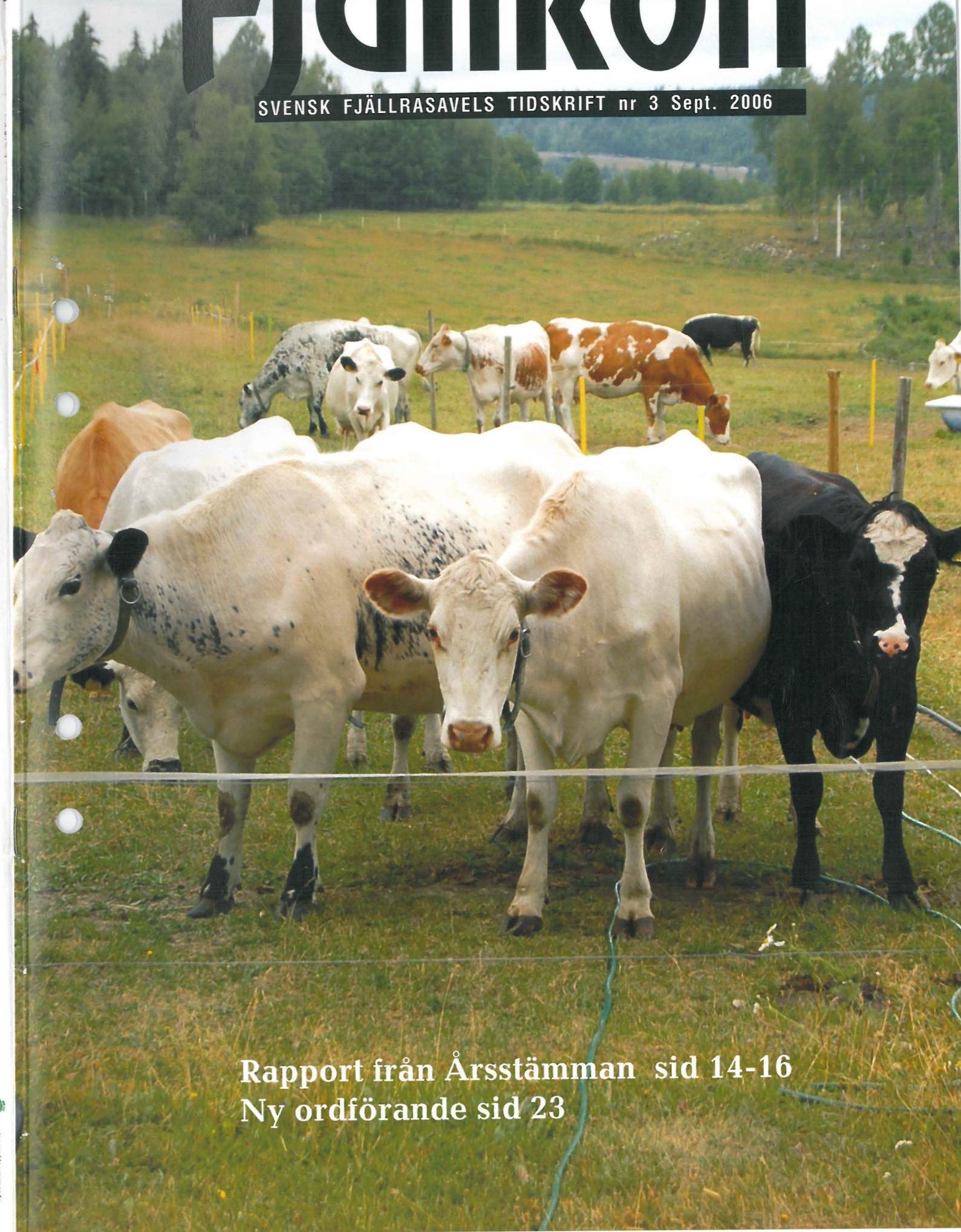
Mer information om Lars-Olof Hallberg, boken "Gården på fjället", och hans naturbilder finns på www.fotohallberg.se

Boken "Gården på fjället" kan köpas direkt av författaren Lars-Olof Hallberg. Priset är 300:-/st + frakt (skickas som ekonomibrev eller postpaket). Det går bra att beställa på Lars-Olof's hemsida www.fotohallberg.se <<http://www.fotohallberg.se/>> (gå in på webshop), via mejl info@fotohallberg.se eller per telefon 0470/31031, 0706/71 10 31. Om Du vill ha boken signerad av författaren, ange detta vid beställningen.

Boken skall gå att beställa från mitten av september. En perfekt julklapp och en unik bok att ge bort till vänner och bekanta som är intresserade av natur, kultur och fjällnära djur.

Fjällkon

SVENSK FJÄLLRASAVELS TIDSKRIFT nr 3 Sept. 2006

Rapport från Årsstämman sid 14-16
Ny ordförande sid 23

Styrelsen 06-07

Detta är den nya styrelsen för 2006-07, som den konstituerade sig efter årsmötet i Delsbo. Från vänster: Thomas Lundholm suppleant, Göran Lundström suppleant och stambokansvarig, Louise Lindqvist ordinarie, Joachim Gustavsson ordinarie och ordf. avelskommittén, Robert Eklundh ordinarie, sammankallande i redaktionskommittén, Håkan Andersson ordförande, Evy Schale sekreterare, Siw Andersson kassör och Robert Nilsson vice ordförande, renrasighetsintyg. Saknas på bilden gör Fredrik Olsson suppleant. Foto: Kristina Torén

ETT STORT tack!

Till vår avgångne ordförande Anders Jonört, som under flera år har satsat helhjärtat på sin uppgift som just ordförande i vår förening med allt vad det innebär av slit för att få det att fungera inom föreningen och en familj som ofta får sitta emellan.

Anders hade en tuff start som ordförande med att reda ordning på föreningen och gjorde det med bravur.

Vila upp dig nu och sätt din tid till familj och företag, så hoppas vi att du kommer tillbaka om några år, nytänd och full av engagemang!

Styrelsen genom Joachim.

Manusstopp!

Manusstopp till nästa nummer av tidningen är den:

15/11 2006!

Material skickas till Kristina Torén
e-mail: kristina.toren@comhem.se
adress ser ni på sid 4.

Innehåll

Styrelsepresentation m.m	2
Ordförande har ordet	3
Föreningsadresser	4
Redaktörsord	4
Årsmötesprotokoll	5-6
Motion till årsmötet	7
Årsberättelse	8
Info från avelskommittén	9
Aktuella semintjurar	10-13
Rapport från årsstämman	14-16
Fjällnära, fjällras	17-19
Lite av varje	19
Rune Boström	20
Efter stämman	21
Livdjursförmedling	22
Kon som berikade mitt liv .	23
Ny bok	24

Tidningen Fjällkon

Redaktör:
Kristina Torén
Stagneliusvägen 23, 6tr
112 59 Stockholm
tel/fax, kväll: 08/656 88 09
e-post: kristina.toren@comhem.se

Ansvarig utgivare:

Håkan Andersson
Redaktionskommitté:
Robert Eklundh
Kristina Torén
Evy Schale

Tryck:

Tryck Jouren, Uppsala

Tidningen Fjällkon är Svensk Fjällrasavels medlemstidning som ges ut ca 4 ggr per år. Däremellan skickas aktuell information ut.

Annonseringen med radannonser i tidning och info-blad med t.ex. "Köpes/Säljes" är gratis för medlemmar.

Samtliga artiklar i Tidningen Fjällkon är författade av redaktionskommittén om ej annat anges. Åsikter framförda i signerade artiklar delas inte automatiskt av Svensk Fjällrasavel, utan är författarnas egna.

Tidningen får i korta drag citeras om källan anges. Eftertryck är dock förbjudet utan skriftligt tillstånd från Svensk Fjällrasavel.

ISSN 1401-7806

Utgivningsbevis PRV nr 21560

Medlemsavgift:

300:- insättes årligen helst på Svensk Fjällrasavels BG 5361-8070. PG 833 53 62-3 går också bra. OBS! Skriv ditt namn och adress!

ORDFÖRANDE HAR ORDET

Hej alla fjällkovänner!

Här kommer 1:a tidningen efter stämman i Delsbo som var mycket väl arrangerad och berikande på alla sätt. Många minnen som inkluderar allt från kyrkbåtsrodd, studiebesök och självklart en massa koprat.

Efter årsmötets förhandlingar med personval och konstituerande möte blev det b.l.a ny ordf., Håkan Andersson, v. ordf, Robert Nilsson samt sammankallande i fjällnära kommitté, Ivan Eriksson.

Ja, så var det då bestämt att jag, Håkan Andersson, skulle bli ny ordförande för föreningen. Jag kom in i styrelsen 2005 och känner mig oerhört ödmjuk inför uppgiften att få förtroendet att vara ordförande för fjällrasföreningen. Min ambition med föreningen är att vi gemensamt ska föra fram och utveckla fjällkon så att fler djurhållare inser och vill ha vår fantastiska ko i sina ladugårdar. Samtidigt vill jag att tidningen och självklart föreningen i sig fungerar som ett naturligt informations-, diskussions- och samhörighetsmedium.

För att detta ska fungera vill jag att alla medlemmar ska känna sig delaktiga och inte tveka för att höra av sig till vem det än må vara i styrelsen och vad det än gäller angående våra fjällkor.

I skrivande stund sitter jag och summerar årets kokontroll och inser att det är årets bästa investering som mjölkproducent. Det visar sig nämligen att det skiljer 3000 l mjölk mellan den bästa och den sämsta kon. Därför ger jag en uppmaning åt alla er som ännu inte har det att skaffa det inte bara för er egen utan för hela fjällrasens skull och framtid.

Med vänlig hälsning Håkan Andersson

Omslagsbilden

Några av korna hos Thomas Lundholm och Linda Nordlund, Brottan. foto: Kristina Torén

Svensk Fjällrasavel

hemsida www.fjallko.se

Ordförande:

Håkan Andersson
Attarp 106
240 33 Löberöd
tel/fax: 0413-322 27
mobil: 070-322 22 57

Vice ordförande:

Robert Nilsson
Övre Svartlå 515
961 98 Boden
tel: 0928-401 06
fax: 0928-402 10

Kassör:

Siw Andersson
Medle 122
931 98 Skellefteå
tel/fax: 0910-77 01 42

Sekreterare:

Evy Schale
Killhult
312 98 Våxtorp
tel/fax: 0430-311 18

Robert Eklundh
Kanalvägen 904
811 95 Järbo
tel/fax: 0290-705 25

Joachim Gustavsson
Görshorva, V. Harg
595 91 Mjölby
tel/fax: 0142-250 42

Louise Lindqvist
Andersfors 5797
820 70 Bergsjö
tel: 0652-53033

Suppleanter:

Göran Lundström
Storvägen 85
922 94 Tvärålund
tel: 0933-501 13

Thomas Lundholm
Brottan
820 77 Gnarp
tel: 0652-207 00

Fredrik Olsson
S. Harads 65
960 24 Harads
tel: 0928-200 35

Valberedning (s. k.)

Kenneth Lundgren
Medle 122
931 98 Skellefteå
tel/fax: 0910-77 01 42

Revisor:

Lennart Olofsson
St Bredäng 10
461 95 Trollhättan
tel: 0520-42 32 90

Revisorssuppleant:

Tove Undin
Stöpafor 473
686 93 Sunne
tel: 0565-921 92

Livdjursförmedling:

Mårten Dahlberg
Marieberg Gård 1296
872 96 Bjärträ
tel: 0612-532 67
fax: 0612-531 07
OBS! Tel. tid måndagar
12-13

Stambokföring:

Göran Lundström
Storvägen 85
922 94 Tvärålund
tel: 0933-501 13

Renrasighetsintyg

Robert Nilsson
Övre Svartlå 515
961 98 Boden
tel: 0928-401 06
fax: 0928-402 10

Fjällnära kommitté:

Ivan Eriksson (s. k.)
Torsvi Svanviken
745 99 Enköping
tel: 0171-830 35
Martina Bremer
Tove Undin
Lars-Göran Lindgren

Avelskommitté

Joachim Gustavsson (ordf)
Mårten Dahlberg
Robert Eklundh

Tidningen Fjällkon

Expedition och redaktör:
Kristina Torén
Stagneliusvägen 23, 6tr
112 59 Stockholm
tel/fax: 08-656 88 09
kväll, fax: ring först

Ansvarig utgivare:

Håkan Andersson

Redaktionskommitté:

Robert Eklundh (s. k.)
Evy Schale
Kristina Torén

Redaktörsord

Hej!

Hösten är här och med den kommer nummer 3 av Fjällkon.

Här har ni reportage om årsstämman, en presentation av föreningens nye ordförande Håkan Andersson, ett minnesporträtt över Rune Boström och mycket annat.

Sommaren var bra på alla sätt, det var varmt och skönt och det blev många tillfällen till sol och bad! Släktens 90-årskalas på gården Utåker blev mycket lyckat och trevligt. Årsstämman i Delsbo var mycket trevlig. Flera lantras-koägare fick besök av mig och min kamera..

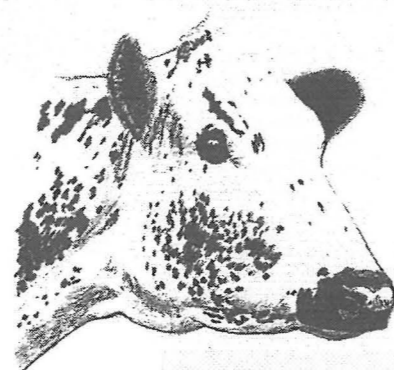
Inför årsstämman blev det lite stressigt, plötsligt föll det på min lott att ordna med diplom och tjurtavlor, inhandla ramar och annat, dagen innan jag skulle åka till Delsbo fick jag de sista uppgifterna till avkastningsdiplomen.... Det gick dock bra och jag tror att diplomerna utföll till belåtenhet.

Nu i höst har vi ju Elmia att se fram emot och då får jag "dela" på mig och representera både Svensk Fjällrasavel och Rödkulleföreningen. En almanacka för 2007 med bilder på lantras-kor är också på gång. Den kan Ni förbeställa redan nu, se min adress här bredvid.

Tills nästa nummer kommer.....

Ha en bra höst!

eder redaktör, Kristina!

Svensk Fjällrasavels årsmöte i Delsbo 2006-07-22

§1 Anders Jonört hälsade alla välkomna och förklarade mötet öppnat.

§2 Dagordningen godkändes.

§3 Röstlängd fastställes när så är påkallat.

§4 Till ordförande på stämman valdes Robert Nilsson.

§5 Till sekreterare på stämman valdes Evy Schale.

§6 Ivan Eriksson och Kurt Karlsson valdes till justeringsmän och tillika rösträknare.

§7 Kallelse till stämman har skett genom annons i Fjällkon samt artikel i tidningen Husdjur varför den anses behörigen utlyst.

§8 Styrelsens verksamhetsberättelse delades ut till samtliga, godkändes och lades till Handlingarna

§9 Bokslutet för 2004 som sänts ut till alla närvarande på stämman i Boden liksom 2005 års bokslut godkändes och lades till handlingarna.

§10 Revisionsberättelsen lästes upp av Lennart Olofsson, godkändes och lades till handlingarna.

§11 Styrelse och revisorer beviljades ansvarsfrihet för både 2004 och 2005.

§12 Ersättningen till ordförande, kassör, sekreterare och avelsansvarig fastställdes till 3000 kr.
Ersättningen till revisor, stambokförare, livdjursförmedlare, ordförande för fjällnära kommittén samt utfärdare av renrasighetsintyg fastställdes till 990 kr.

§13 Val av ledamöter till styrelsen. Joachim Gustavsson och Robert Eklundh omvaldes på 3 år
Robert Nilsson valdes in på 1år i stället för Anders Jonört som valt att avgå.
Göran Lundström omvaldes på 3 år som suppleant.
Fredrik Olsson valdes in på 1år i stället för Birgitta Karlsson som valt att avgå som suppleant.

§14 Lennart Olofsson omvaldes som revisor och Tove Undin omvaldes som suppleant.

§15 Val av valberedning. I tur att avgå var Ivan Eriksson. Kvarstående Kenneth Lundgren (sammankallande) och Kristina Torén
Nuvarande suppleant Birgitta Åberg går upp som ordinarie. Som ny suppleant valdes Jan-Erik Spånberger

§16 Håkan Andersson valdes till ledamot i Svensk mjölk.

Fjällkon

§17 Det beslutas att styrelsen utser ombud till Svensk mjölks årsstämma.

§18 Medlemsavgift för 2007 blir oförändrad 300 kr. och 100 kr. för familjemedlem.

§19 En motion hade inkommit från Patrik Gyllenhammar. Motionen avslogs p.g.a att den inte hade något klart yrkande. Styrelsen jobbar redan med det mesta som står i motionen.

§20 Övriga frågor.

a: Robert Nilsson informerade om PRF (projekt rädda fjällkon) och fjällnära som en del av fjällrasen.

b: Stadgerevisionen som beslöts på årsmötet 2005 skall med gemensamma krafter färdigställas till nästa stämma.

c: Diplom delades ut till Mårten Dahlberg

B-diplom för 64 Fia 78963 kg mjölk 3,68% fett 3,46% protein 5573 kg fett och protein

B-diplom för 45 Iris 59429 kg mjölk 4,88% fett 3,65% protein 5115 kg fett och protein

C-diplom för 65 Fabiola 51572 kg mjölk 4,0% fett 3,3% protein 3771 kg fett och protein

C-diplom för 207Stella 44717kg mjölk 4,26% fett 3,61% protein 3500kg fett och protein

Diplom delades ut till Håkan Andersson

C-diplom för 182 Dura 52668kg mjölk 4,6% fett 3,8% protein 4423kg fett och protein

d: Tjurtavlor för följande tjurar delades ut.

1034 Linus Ann-Sofie o Mikael Ågren

273 Harlie Helen o Tommy Ögren

1239 Dagobert Mårten Dahlberg

143 Frej Irene Lennartsson o Bernt Söderlund

e: Hedersdiplom delades ut till Birgitta Karlsson för förtjänstfullt arbete med de fjällnära korna.

f: Diplom delades ut till årets tjuruppfödare: Mårten Dahlberg, för en enastående insats under många år med framtagande av semintjurar.

g: Nästa års stämma kommer att hållas i Ångermanland.

§21 Mötet avslutades.

Robert Nilsson ordf.

Evy Schale sekr.

Justeras Ivan Eriksson

Kurt Karlsson

MOTION

ställd till Svensk Fjällrasavels årsmöte 20-22/7 2006

Avel betyder urval. Urval för livskraft och produktion. Inom den fjällnära delen av fjällrasen bedrivs visserligen inte urval för mjölk- och köttproduktion, men borde absolut göras för fertilitet och livskraftiga kalvar.

Det största hotet mot allt avelsarbete är en av inavel hotande genförlust som kan omöjliggöra ett urval för de egenskaper man vill gynna. Jag anser att de fjällnära djuren står inför detta hot. Som bevis för detta kan man bl.a. peka på semintjurarna Piraten och Joker, vilka inte kunnat lämna livsduglig sperma för seminbruk.

I det bevarande som bedrivits till dags dato hävdas det oavvisliga kravet att djuren på modernet ska härstamma direkt från någon av de fyra s.k. ursprungsbesättningarna. Två av dessa besättningar består endast av var sin en tjur, Klöver från Klövsjö och Arne från Bjellojaure. Djuren från en av de återstående besättningarna, Funäsdalen, saknar helt kontrollerad härstamning, varför graden av inavel här är oviss. Men sannolikt är den rätt hög då det här rör sig om två små gårdar, vilka under årens lopp bytt tjurkalvar med varandra.

Med endast dessa få djur med stort inslag av inavel vill denna förening söka rädda en hotad minipopulation åt framtiden med bibehållen livskraft. Det kommer inte att gå! Och frågan är om man för detta bör få uppbära statligt finansiellt stöd. Hur ohållbar situationen faktiskt är illustreras av att man nu till seminaveln ställer till förfogande tjurar med inslag av upp till tre av "ursprungsbesättningarna". Var ska sen urvalet göras?

Om vi har bestämt oss för att söka rädda de fjällnära så långt det nu kan gå, måste vi inse att det är en genresurs vi ska bevara och inget annat. En genresurs som aldrig kan bevaras genom att bedriva inavel. Därför bör vi omedelbart sluta kräva ett historiskt och oavvisligt krav på direktkoppling till någon av ursprungsbesättningarna. Vi ska tillämpa samma krav på rasrenhet som vi idag ställer på fjällrasen. För det är endast genom ett inslag av vanlig fjällras i de fjällnära som vi kan få fram ett tillräckligt stort antal djur som kan göra det möjligt att driva ett utval den dagen inaveldefekter visar sig.

Den som ämnar rösta för avslag på denna motion bör kunna presentera ett bättre förslag. Ty utan ett kraftfullt ingripande nu kommer de fjällnära korna att försvinna.

Patrik Gyllenhammar

Svensk Fjällrasavel Verksamhetsberättelse för år 2005

Föreningens styrelse har under året bestått av: Anders Jonört ordförande, Joachim Gustavsson vice ordf., Siw Andersson kassör, Evy Schale sek., Robert Eklund, Louise Lindkvist, Håkan Andersson. Suppleanter har varit: Göran Lundström, Birgitta Karlsson och Thomas Lundholm.

Valberedningen har varit: Ivan Eriksson sammankallande, Kristina Toren, Kenneth Lundgren och suppleant Birgitta Åberg.

Avelskomite: Joachim Gustavsson, Mårten Dahlberg, Robert Eklundh, Håkan Andersson

Redaktionskomite: Robert Eklundh, Kristina Torén, Evy Schale.

Styrelsen har under året haft fem sammanträden varav fyra per telefon.

Föreningens tidning Fjällkon har kommit ut med fyra nummer.

Medlemsantalet har varit 351

Föreningen höll sin årsstämma i Boden 4/8-6/8 där 28 medlemmar deltog på årsmötet. Förutom sedvanliga årsmötesförhandlingar fick deltagarna en trevlig bussutflykt med guidning av Robert Nilsson samt en oförglömlig kväll vid Nordpolens badanläggning i Boden med efterföljande relaxbuffe.

Styrelsen och den fjällnära kommittén har arbetat med att få till stånd en planerad strategi för att se till så att avelsmaterialet används på ett så effektivt sätt som möjligt med den fjällnära populationen. Man har även varit i kontakt med SLU för att få hjälp med detta arbete.

Föreningen deltog i utställningen Landsbygd-konsument i augusti med två kor och gjorde reklam för föreningen och fjällrasen.

Göran Lundström är stambokansvarig och stambokföringen är nu i gång med full kraft.

Avelskommittén har under året arbetat med att ta fram tjurar för samlingen i Alebäck. Fyra tjurar samlades, tre fjäll och en fjällnära. Föreningen har under året haft samarbete med Svensk Avel i framtandandet av tjurar dit samt i övriga avelsfrågor. Vi har även haft samarbete med Rödkulleföreningen och STNföreningen. Artiklar har varit införda i fem nr. av tidningen Husdjur. Omkodning har skett av de djur som låg med i Mutro-stödet i nära samarbete med Svensk Mjolk. Under året har ett antal intyg utfärdats och 22 förfrågningar från JBV har besvarats. En lista med tjurar med raskod 3 har sänts till JBV. Intyg rörande rasrenhet och godkännande av avelstjurar har skrivits ut till 51 besättningar, på 246 renrasiga djur och 59 avelstjurar.

Föreningen har haft livdjursförmedling, avelsrådgivning samt övrig information och rådgivning till medlemmar. Samarbetet med JBV har varit bra.

En ny hemsida har skapats, adress: fjallko.se

Anders Jonört	Joachim Gustavsson	Siw Andersson
Evy Schale	Robert Eklundh	
Louise Lindkvist	Håkan Andersson	

Information från Avelskommittén

Vi skall i detta nr gå igenom det nya som har hänt sedan förra numret av Fjällkon, sommaren har gått och den årliga stämman har varit, en för övrigt mycket välordnad och trevlig sådan. En del förändringar blev det i styrelsen, våran ordförande Anders Jonört avsåg sig sitt uppdrag som just ordförande och även som ledamot i styrelsen. Till ny ordförande valdes Håkan Andersson, Attarp, ett för övrigt mycket bra val. Ny i styrelsen är Robert Nilsson, Svartlå som valdes till vice ordförande då undertecknad avsåg sig uppdraget för att helt kunna satsa tid och energi på avelsbiten som avelsansvarig i föreningen. Den nya avelskommittén bantades från 4 till 3 stycken, den har samma konstellation som tidigare, Joachim G. ordf., Mårten Dahlberg och Robert Eklundh. Den förändring som skett är att Håkan ej längre sitter med i kommittén då han har nog med arbete som ordförande. Nog om detta och till det som rör aveln.

Svensk Avel

6861 Dacke, den nya ungtjuren från Svensk Avel efter 6715 Lage, som vi endast har en son efter sedan tidigare 6787 Laro. Mera om Dacke kan ni läsa på sid 13. Nästa tjur som kommer att presenteras är efter 6765 Homa, men mera om honom när han närmar sig släppning och under förutsättning att allt går som det ska.. Sedan en tid så har föreningen börjat att stamboksföra även de fjällrastjurar som kommer från Svensk Avel Men tjurarna har fortfarande samma nr-serie som tidigare enligt Svensk Avels önskemål, så från och med 6851 Gus så är även semintjurarna stamboksförda i fjällrasstamboken.

Sedan sist har det inte kommit in något nytt tjurkalvserbjudande. Sommaren gör ju sitt då det vanligtvis inte är så många kalvningar då, men nu till hösten hoppas vi på många bra erbjudanden. Hör av er när ni skall seminera de bättre korna i er besättning så kan vi hjälpa till med tjurval för detta är det enda sättet vi kan påverka tjurmaterialet framöver, då vi ej har tillgång till några tjurmoderkort, vilket är mycket synd, för om vi hade det så skulle vi kunna ligga steget före och få fram mycket bra och intressanta tjurar.

Alebäck

Höstens samling av tjurar närmar sig med stormsteg och vi arbetar hela tiden för att få fram de bästa och intressantaste tjurarna till samlingen, har du en tjur som du gärna lånar ut, hör av dig så får vi ta ställning till om han klarar kraven, ring eller fxa till någon i avelskommittén, eller skriv ett brev, gärna med foto på

tjuren. Än har vi inte fått datum spikat från JBV men det blir nog som vanligt i månadsskiftet November - December, och vi skall förmodligen samla 4 fjäll och 1 fjällnära om det inte blir någon ändring.

De tjurarna vi har på gång nu är efter tjurarna 6 Martell, 6787 Laro, 234 Sprint, 1080 Major och 6780 Mise, men vilka det blir är ej helt klart i dags dato. När ni läser detta har vi nog bestämt oss, hoppas jag, men hör av er i alla fall, kommer det fram något bättre så ändrar vi besluten. Värre än så är det inte.

Och så vill vi redovisa de ändringar vi gjort i våra listor, om vi börjar i listan med tjurar från Svensk Fjällrasavel så är det en del nya bedömningar ifyllda. Först ut 156 Zonat som gått ner till M-från M, likaså 2087 Boss. Sedan har det tillkommit några nya bedömningar på 1202 Rist och 7230 Don Juan. 57 Filur är borttagen från listan då han nu går i genbank och ej kan användas för allmänt bruk.

Listan över Svensk Avels tjurar är uppdaterad efter sista körningen, inga stora förändringar där. Den nye avkommebedömde tjuren 6838 Lars har höjt sig från -1 till +1, ingen stor framgång men ändå åt rätt håll.

Ung- och väntetjurlistan är oförändrad så när som att 6861 Dacke kommer in på ungtjurslistan.

Elmia

Elmia Lantbruk Djur och Inomgård 2006 går av stapeln 18-21/10!

Vi kommer att närvara med två kor och monter! Ni är hjärtligt välkomna att besöka oss där!

MVH

Avelskommitténs ordf.

Joachim

Guide

MIN = Mjölkindex

Mjolk, - = lågt mot normalt. M = normal med variation. + = högt mot normalt.

Juver, - = svagt mot normalt. M = normalt med variation. + = starkt mot normalt.

Spelar, L = långa mot normala. M = normala med variation. K = korta mot normala.

Golvavstånd, - = lågt mot normalt. M = normalt med variation. + = högt mot normalt.

Färg, - = blek. M = variation. + = rikligt med färg.

Lynne, - = nervösa mot normala. M = Normal. + = gott lynne.

Aktuella semintjurar från Svensk Fjällrasavel

Tillgängliga och godkända fjällrastjurar från Svensk Fjällrasavel. Beställningen av dessa tjurar

sker hos Svensk Avel via Din Husdjursförening! Använd kodnumret vid beställning. Tjurar är ej avkommeprövade.

Namn:	Kod nr:	Stb nr:	Far:	Mf:	Mjölkl Min	Juver	Spenar	Golv- avst.	Färg	Lynne	Kalvstorlek
Grupp 1											
165 Leo	7-556	6677	10 Smith	158 Fare	100	+	K	M	M	M	Norm mot små
1 Hubert	7-564	6680	6720 Jovial	708 Bill	90	M	L	M	+	+	
156 Zonat	7-543	6681	9 Zober	723 Figer	M-	M+	M	M	-	M	Norm mot stor
181 Idear	7-563	6691	38 Desing	9 Zober	81	M	M	+	+	M	
162 Linus	7-567	6694	10 Smith	37-13581-133	99						
3 Peter	7-592	6871	29 Ise	6732 Snäpp	M-	M	M	M	+	M	Norm mot stor
70 Rosen av B.	7-507	20002	733 Gandi	741 Finell	-	M		M-	M	M+	Norm mot små
32 Goding	7-707	20009	733 Gandi	6718 Joar	94	M	M	M	M	+	
201 Driv	7-766	20071	181 Idear	163 Fjänne	M	M			M	+	Norm mot små
9150 Tor	7-761	24000	9007 Lano	9004 Selo	M	M	M	M	M	M	
9151 Loke	7-762	24001	9010 Öst-Tor	9008 Koro					M		
7261 Loket	7-815	20138	9151 Loke	6776 Lippo							
Grupp 2											
23 Svempa	7-576	6684	67 Ringo	940 Hompen						+	
164 Lim	7-566	6695	83 Rim	158 Fare	M	+	M		M		
30 Herman	7-703	20005	34 Lysing	6715 Lage	M				M		
1002 Manitou	7-714	20029	6715 Lage	940 Hompen	99			+		M	
2 Gusten	7-721	20011	158 Hink	6742 Harg	97	M	M	M+	M	M+	
234 Sprint	7-738	20024	302 Misse	159 Silenar	M	+	M	M	-	++	Norm mot små
1080 Major	7-724	20033	127 Desir	940 Hompen	108	M	L	M	M	M	Norm mot stor
1095 Flise	7-744	20045	302 Misse	65 Lur	M+	M	M	M+	M	M	
85 Loke	7-746	20046	75 Lör	6715 Lage	M+	M					
2076 Svix	7-745	20048	39 Dixon	726 Basker	M	M	M	M+	M	+	
1006 Glunt	7-743	20050	6758 Bula	940 Hompen	107	M	M	M+	M	+	
7266 Wiktor	7-817	20141	6746 Hompest	943 Bass							
1110 V. Gose	7-818	20140	727 Drill	1003 Lilloxen							
1239 Dagobert	7-826	20149	234 Sprint	53 Guldus							
273 Harlie	7-828	20151	6841 Hasse	1080 Major							
Grupp 3											
57 Hinder	7-561	6699	155 Levi	940 Hompen	96	M	M	M	M	+	
6 Snöstorm	7-595	6711	701 Svarting	6718 Joar	87	+	M	M	M	M	
178 Terrin	7-598	6714	145 Tessar	743 Bisko	104	M+	M	M	-	+	
40 Pelle	7-596	20001	6748 Bör	786 Maro	105	M+	M	M+	M	M	Norm mot stor
2000 Maraton	7-704	20006	710 Agaton	786 Maro	93	M+	M	M	+	M	
208 Monogram	7-702	20026	9005 Mono	85 Nalle	100	M-		M	M		
2027 Drutten	7-725	20035	6763 Svartus	17 Rino	97				M		
7114 Gubben	7-740	20039	27 Gunde	791 Karat	97	M	M	M-	M	+	
1102 Fagott	7-739	20044	4 Totte av K.	155 Levi	101	M	M	M+	M		
4175 Triss	7-778	20073	178 Terrin	708 Bill					M		
2087 Boss	7-781	20075	6 Hoss	786 Maro	M-	M	K	M	+	M	
135 Stig	7-795	20110	44 Fagerman	708 Bill					M		
1202 Rist	7-805	20124	1159 Elon	41 Duvolen				M+	M	M+	
7230 Don-Juan	7-806	20125	41 Lyster	1088 Flimmer	M	M	K	M+	M	M	Norm mot små
550 Fridolf	7-808	20126	57 Filur	157 Lirken							
2192 Ris-Otto	7-816	20139	43 Rise	17 Rino					M		Norm mot små
143 Brej	7-827	20150	6738 Mast	157 Lirken							

Aktuella semintjurar från Svensk Avel

Tillgängliga och godkända fjällrastjurar från Svensk Avel.

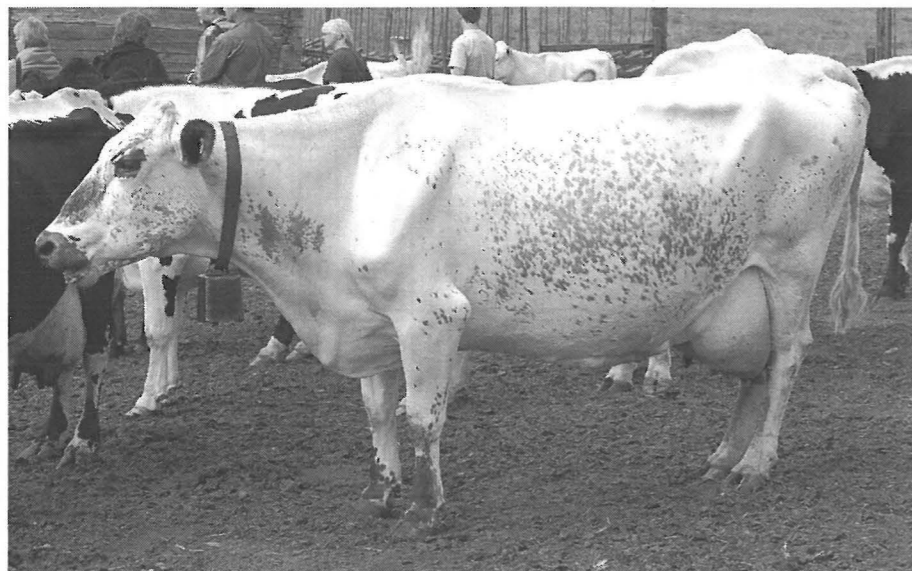
Nu har vi gjort en ny lista över Svensk Avels tjurar som är avkommebedömda. Här har vi tagit med all den viktigaste datan om tjurarna.

Namn:	Gr: Kodnr:	Stamb. Far:	Mf:	Min Mjölkl	F%	P%	Dotter Kf fert.	Kmf	Mast- res	Övr. sjukd.	Ö-tal	Kropp	Ben	Juver	Spen- längd	Lynne	Mjölkl barhet	Tjur- index					
6769 Delta	1	6-6769	96769	38 Desing	786 Maro	98	101	96	97	113	108	103	93	79	102	86	92	97	94	107	116	-5	
6742 Harg	2	6-6742	96742	729 Homeros	726 Basker	101	97	104	104	98	110	81	106	98	84	92	105	104	115	97	97	100	3
6746 Hompest	2	6-6746	96746	940 Hompen	726 Basker	100	102	95	98	101	91	98	101	87	100	97	84	121	93	94	94	109	0
6759 Bam	2	6-6759	96759	943 Bass	786 Maro	99	103	96	97	90	103	98	107	108	103	94	84	102	87	92	92	114	-3
6765 Homa	2	6-6765	96765	940 Hompen	6715 Lage	90	89	110	101	110	87	111	108	100	103	100	79	104	94	92	92	114	-8
6787 Laro	2	6-6787	96787	6715 Lage	786 Maro	103	101	105	102	118	109	110	104	87	109	89	107	102	94	102	102	92	9
6838 Lars	2	6-6838	96838	6787 Laro	6748 Bör	96	93	108	104	113	107	112	106	98	104	91	102	102	100	97	97	90	1
6738 Mast	3	6-6738	86738	786 Maro	723 Figer	94	92	105	103	104	102	83	105	91	100	86	105	110	87	100	100	90	-7
6777 Makro	3	6-6780	96780	6724 Mikro	786 Maro	106	106	96	100	97	92	109	86	99	95	103	87	104	113	94	94	90	3
6780 Mise	3	6-6777	96777	6724 Mikro	786 Maro	105	103	99	102	98	87	124	88	85	93	107	110	89	97	105	90	-1	

Ungtjurar och väntetjurar från Svensk Avel

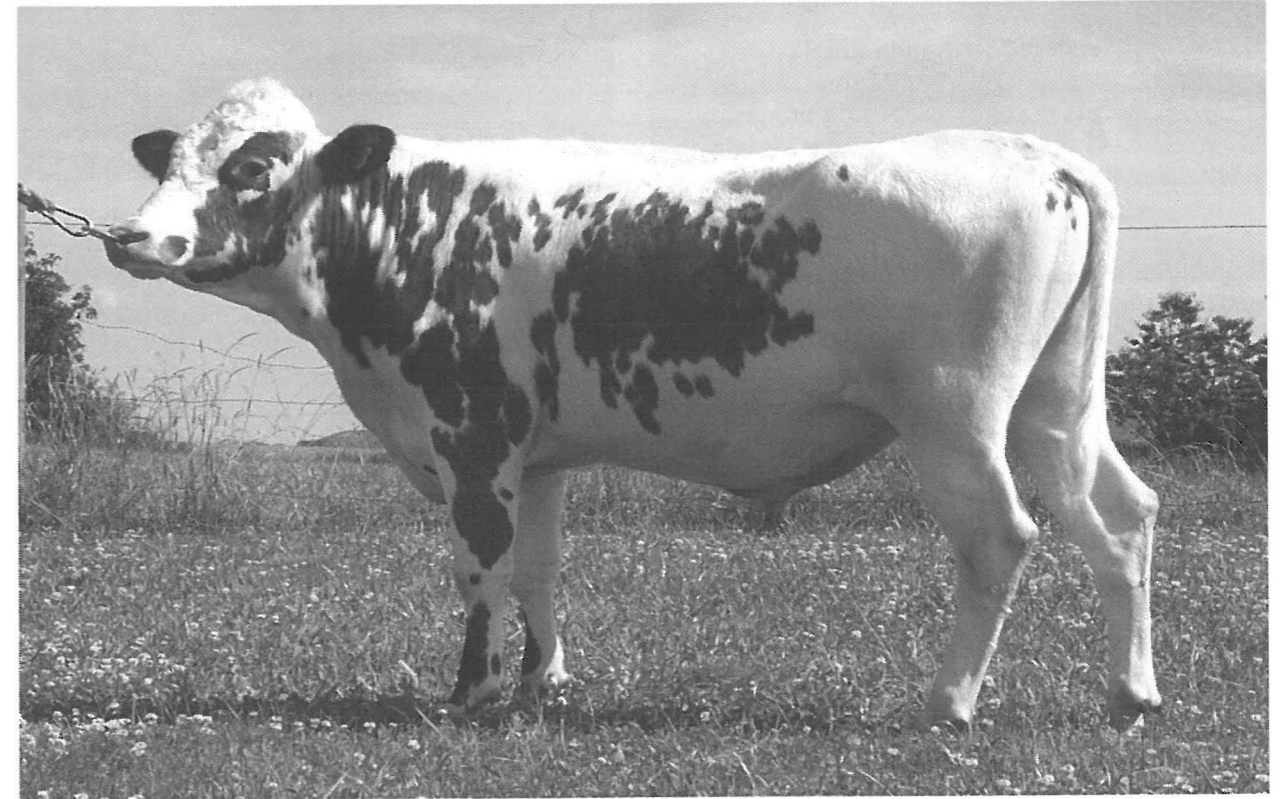
Denna lista utgörs av de nya ungtjurarna som vi rekommenderar att ni använder i så stor utsträckning som möjligt. Väntetjurarna är de tjurar som gått ut i tillräckligt stort antal doser (c:a 500 st) och som i väntan på sin avkommeprövning är så kallade väntetjurar.

Namn:	Grupp:	Kod nr:	Stb nr:	Far:	Mf:
Ungtjurar					
6851 Gus	1	3-6851	Sv Fj 96851	6840 Gunde	161 Smille
6854 Josef	2	3-6854	Sv Fj 96854	6758 Bula	6746 Hompest
6856 Fred	2	3-6856	Sv Fj 96856	6787 Laro	6758 Bula
6858 Rille	2	3-6858	Sv Fj 96858	147 Riss	164 Lim
6861 Dacke	2	3-6861	Sv Fj 96861	6715 Lage	53 Guldus
6850 Röde Orm	3	3-6850	SKB 96850	6777 Makro	41 Duvolen
Väntetjurar					
6840 Gunde	1	3-6840	SKB 96840	739 Gute	165 Leo
6847 Levis	1	3-6847	SKB 96847	46 Lester	161 Smille
6801 Bude	2	3-6801	SKB 96801	6758 Bula	6768 Deger
6837 Bamse	2	3-6837	SKB 96837	6759 Bam	940 Hompen
6839 Hadar	2	3-6839	SKB 96839	6742 Harg	6759 Bam
6841 Hasse	2	3-6841	SKB 96841	6742 Harg	940 Hompen
6845 Baba	2	3-6845	SKB 96845	6759 Bam	729 Homeros
6848 Birk	3	3-6848	SKB 96848	708 Bill	41 Duvolen
6849 Aragorn	3	3-6849	SKB 96849	710 Agaton	6748 Bör

31 Freda (6758 Bula - 6732 Snäpp) mor till 6856 Fred, foto: Kristina Torén

Ny ungtjur från Svensk Avel 6861 Dacke

6861 Dacke Sv Fj 96861 Kod nr: 3-6861 Grupp 2 Foto: Svensk Avel

Här har vi en ny tjur som är framavlad på två av fjällrasens säkrast bedömda tjurar. Fadern 6715 Lage som med sin bedömning på fruktbarhet 120, kalvning, far 107, mf 122, Mastitresistens 118, celler och överlevandetal på 123 är helt oslagbar och dessutom har fått ännu en tjur som är hornlös, vilket har varit ett litet dilemma att få fram. 940 Hompen är både mormorsfar och morfarsfar, det vill säga en liten linjeavel på honom. Morfadern 53 Guldus var en privatstamboksförd tjur som var född -92 och blev tolv

år gammal, mycket ovanligt i dagens läge. Även modern till Guldus blev mycket gammal, 25 år, så detta får vi hoppas att även Dacke har fått med sig så att han kommer att ge hållbara och långlivade kor. Modern till Dacke, 429 Dansa har på 3,8 år mjölkat 7444 X 4,9 X 3,6 = 367, 271, rel-tal 114,105 Kolinjen kommer från Torsten Pettersson, Svartlå, via Stig Sundberg, Valvträsk till Nills-Nilsa AB, Svartlå där Dacke är född. (6861 Dacke är halvbror med 1239 Dagobert som vi samlade på Alebäck i fjol.)

Mor: 429 Dansa Sv Fj 25125 f. 990427	MM: 5 Dana Sv Fj 25065	MMM: 74 Daga Sv Fj 25063
	MF: 53 Guldus Sv Fj 20063	MMF: 940 Hompen SKB 86940
Far: 6715 Lage SKB 86715	FM: 96 Knoppa SKB 8511	MFM: 120 Sköna
		MFF: 940 Hompen SKB 86940
	FF: 72 Lager SKB 6618	FMM: 550 Knoppa
		FMF: 708 Bill SKB 76708
		FFM: 57 Laisa SKB 8297
		FFF: 24 Sagar SKB 6292

Rapport från årsstämman i Delsbo

I år var vi tvungna att "dra ända in i Hälsingland" för att vara med på årsstämman. Årets stämma hölls i Delsbo 20-22/7! Lite tidigare än förr om åren. Vi höll till på Dellenborg Hotell. Vi började som brukligt med lite information från styrelsen och från avelskommittén. När det var avklarat så satte vi oss i bilarna och for i samlad tropp till kulturresevatet Västeräng där Lennart Persson berättade om gården och visade oss runt. Västeräng är en väl bevarad bondby med hopträngda hus i småskaligt jordbrukslandskap och består av de tre gårdarna Schäfters, Ersk-Mickels och Ol-Ers och här har samma släkt bott i minst 500 år!

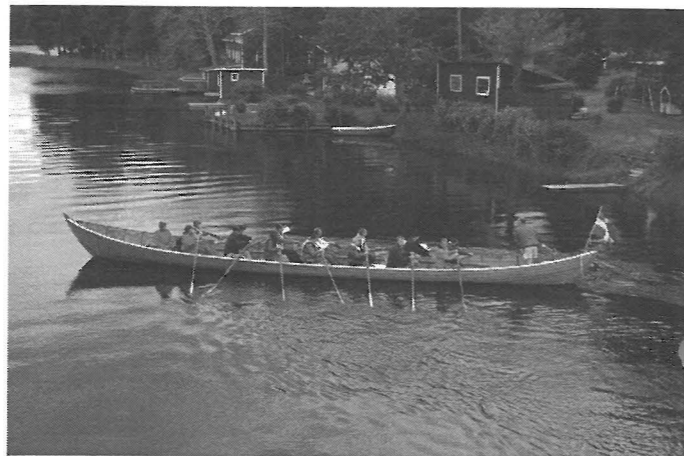

Kulturresevatet Västeräng

En av ladorna är från så tidigt som 1580! År 2003 fick fjällkorna som bor på Västeräng en ny arkitektritad lösdriktsladugård. När vi tittat färdigt på Västeräng åkte vi tillbaka till Dellenborg och åt middag.

Så var det dags för kvällens höjdpunkt, vi åkte återigen i samlad tropp, nu till Dellensjöarna, där blev vi mottagna av två styrmän som instruerade oss i kyrkbåtsrodd!

Vi blev tilldelade flytvästar och delade upp oss i båtarna Hoppet och Tron. Efter några trevande första försök kom vi så småningom in i rytmen och rodde över sjön i god fart! Vi gick i land och tog kafferast, sedan rodde vi tillbaka igen! Det var en vacker kväll som sent ska glömmas. Väl tillbaka i den lilla stugan på Dellenborg var det som vanligt "eftersnack". Sen, mitt i natten vaknade jag av en mystisk värk i underarmarna.., jag är nog en aning otränad och mera van vid att ro en liten eka med två åror, (en i varje hand)! Vårken gick dock över ganska fort.

Kyrkbåtsrodden på Dellensjöarna, Hoppet och dess besättning av fjällkoentusiaster. Foto: Mari Strand.

Dag 2

Började som sig bör med frukost och sedan var det dags att klättra in i bussen för att göra den "obligatoriska" resan med gårdsbesök.. Detta är det jag ser fram emot mest när det börjar dra ihop sig för årsmötet! Att få se många fina djur och få chansen att ta många bilder.

Vi har tur och vädret står oss bi trots att vi är inne i "fruntimmersveckan", lagom med sol, vilket underlättar fotografering.

Utsikt över Torkelsbovallen från vägen.

Första anhalten var Torkelsbovallen i Ljusdal. När vi kommer hit känns det som att gå 100 år bakåt i tiden. Vi ser alla gamla byggnader och gårdsgårdar och möts av getter, gäss, hundar och kalvar och ljudet från koskällor. Korna har fått vara kvar i hagen "hemmavid" för att vi ska få

Urban berättar om sina kor.

Korna på Torkelsbovallen studerar oss.

en chans att se dem på nära håll. Urban berättade om fäboden och om sina kor, bl. a. 31 Freda, mor till 6856 Fred, (se bild på sid 12)

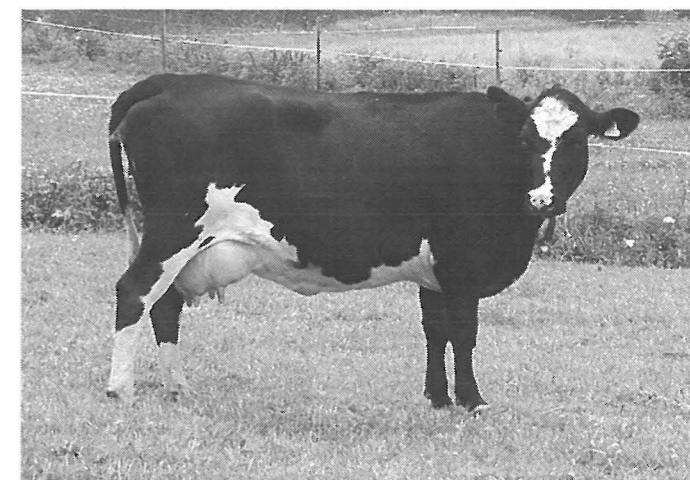
Nästa anhalt på resan är Brottan i Gnarp, här huserar Thomas Lundholm och Linda Nordlund. Thomas berättar om gården och djuren. De har ganska nyss startat upp och köpt in djur från flera olika ställen. Vi vandrar ner till hagen och hälsar på korna. Efter en stund har korna fått nog av besökare och där står en flock fjällkoentusiaster i hagen och pratar, men inte en ko

Människoflock i hagen på Brottan

82 Sofia (6742 Harg- 6766 Karess) ville inte visa upp sig...

446 Lura (7244 Matros - 3297 Hedning) hos Thomas & Linda på Brottan.

I nästa nummer av tidningen kommer ett mer utförligt gårdsreportage om Thomas och Linda och deras kor på Brottan

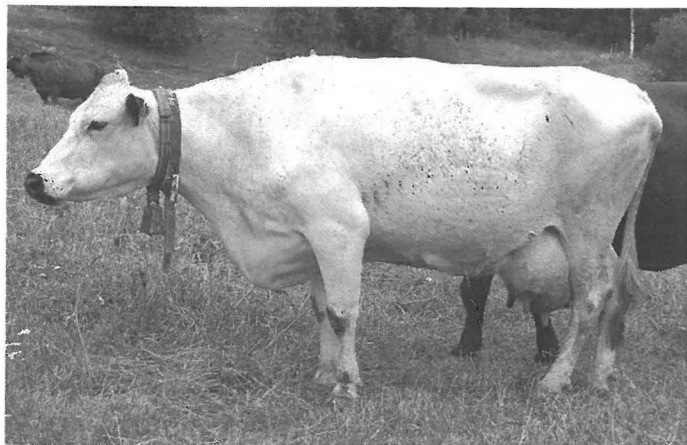
Så reste vi vidare i bussen och nu var det dags för lunchuppehåll i Hassela. Det kom en regnskur medan vi åt, men som tur var blev det uppehåll sedan.

Efter lunchen åkte vi mot Bergsjö för att hälsa på hos familjen Lindqvist i Gimskog. Här finns många olika sorters lantrasdjur. Vi hälsas välkomna av tre Isländska fårhundar och av Louise som berättar om sina djur. När vi går ner i hagen ser vi tydligt att de olika raserna går i flockar för sig. En flock med Rödkullor, en flock med Fjällkor och en ensam Ringamålako.... Man kan undra hur dom vet vilken ras dom tillhör? Den ko som väcker störst uppmärksamhet här är faktiskt Rödkullan 49 Brunros (11 Valle - 3005 Kronilen), hon mjölkade över 9000 kg under förra kontrollåret!

När vi tittat färdigt här vände vi "hemåt" >>>>

Kostudier hos familjen Lindqvist i Gimskogen.

202 Ida (Idé (e: 181 Idear) - 943 Bass) hos Lindqvists.

Sjöutsikt

mot Delsbo igen. Vi hann också med att besöka ett café för eftermiddagsfika, däifrån hade man strålande utsikt över sjön. När vi kom tillbaka på Dellenborg, hade vi "rast" ett par timmar, det var skönt att få duscha av sig resdammet och fräscha upp sig lite innan det var dags för festmiddagen. Vi bjöds på röding som var mycket god! Efter maten var det underhållning med Lasse & Pelle och deras gitarrer. De berättade också historier från bygden och sedan fick vi leka "Så ska det låta" vilket ledde till

många glada skratt! Det var en trevlig kväll! En del av oss satt sedan ute medan mörkret föll, för mera "eftersnack" vilket ledde till ännu mera glada skratt! När jag väl kommit i säng och somnat, blev jag så småningom väckt av små tassar på täcket.... Det var Mari Strands lilla hund Mozart som klev omkring på mig. Han vägde inte mer än min katt, så jag blev inte rädd. Som tur är är jag ju van vid katten som ibland kliver runt i min säng...

Dag 3
Den "tråkiga" dagen med själva årsmötet. Det hela flöt på bra (se protokoll på sid 4-5). Robert Nilsson redde ut begreppen fjällnära och fjällkor, (se artikel på sid 17-19). Det delades ut flera diplom och tavlor på tjurar, hedersdiplomet gick till Birgitta Karlsson som nu drar sig tillbaka

Birgitta Karlsson med sitt diplom!

från styrelsen och den Fjällnära kommittén. Så var det slut för den här gången! Tiden går så fort när man har trevligt. Det känns alltid lika vemodigt att säga hej då till alla glada fjällkoentusiaster man träffat, och vända hemåt igen...

Tack till Robert Eklundh och Louise Lindqvist för ett par trevliga dagar på en välordnad stämma. Nästa år blir årsmötet i Ångermanland och Mårten Dahlberg har hand om arrangemangen. Jag ser redan fram emot den!

Kristina Torén
text och foto

Fjällras, fjällnära, fjällnära fjällko, urfjällko!

Kärt barn har många namn brukar man säga och i detta fall stämmer det verkligen, men vad är vad och är det någon skillnad?

Under det gångna året har fjällnärbegreppet diskuterats som ju även synts i tidningen. Med anledning av det och att förutsättningarna för vad som är vad faktiskt ändrats en del så vill jag dela nya fakta och en del tankar med er. Det är i stort sett samma resonemang som berördes på årets stämma om än i något utvecklad form. Jag vill då passa på att poängtera att där jag uttrycker en personlig mening så är den verkligen personlig. Styrelsen har inte tagit upp frågan för diskussion utan kommer att försöka inhämta medlemmarnas åsikter med ett öppet sinne.

Hur började det?

För att vi ska hamna rätt i resonemanget vill jag gå tillbaks och redogöra varför vi överhuvudtaget har begreppet fjällnära. Minns jag rätt så börjar det hela med Nils Dahlbeck som hade en undran över om det fanns kvar kor av den ursprungliga lantraspopulation som fjällkon avlades ur. Den frågan väcktes redan på 80talet och jag minns att jag vid ett samtal med Lars Näsholm (före detta försöksledare vid SLU före detta medlem av SKB-föreningens styrelse) fick berättat för mig att frågeställningen dryftats på ett SKB styrelsemöte i slutet på 80talet. Näsholm hade menat att det nog kunde finnas sådana djur och att inte alla delar av inre Västerbotten betjänats av seminöreningen så att lämpligt vore att börja söka där.

Vad som då gjordes i den frågan känner jag inte till men när PRF (projekt rädda fjällkon) startades 1993 så dök frågan åter upp. Vi lovade Dahlbeck att inte glömma bort de fjällnära korna såsom vi då trodde och hoppades varande en rest av ursprunget för fjällrasen. Begreppet fjällnära var då myntat och började användas mer allmänt. Men grunden för alla resonemang som fördes var tanken att de djur som då räknades som fjällnära skulle vara en rest av den ursprungliga lantraspopulation ur vilken fjällrasen framavlats. Det var det som berättigade arbetet med att bevara dom skilt från övriga fjällrasen. Dom skulle vara en del av fjällrasens genbank. De djur som kallades fjällnära skulle alltså vara mer ursprungliga än de djur vi hade s.a.s i stamboken

och ur vilken materialhämtades till aveln. En annan tanke som fanns men som inte realiserades var att ta fram söner efter fjällnära kor och elitdjur för att den vägen få in större genetisk variation i fjällrasaveln, men den tanken förverkligades aldrig.

Vad är det då i förutsättningarna som ändrats?

Under arbetet med boken om fjällrasens avelshistoria så hade jag i ett ärende kontakt med Juha Kantaanen från Jordbrukets forskningscentral i Jokioinen. Juha är ledande i Norden på att utreda släktskapen mellan olika raser och underpopulationer. Man använder sig av DNA-teknik och kan där se hur allt hänger ihop. Som i förbigående när samtalen (som inte hade rört fjällnära) närmade sig slutet så nämnde han för mig att "du vet väl om att dom fjällnära och bohuskullan kommer från fjällrasen". Att bohuskullan inte var unik på något sätt gick ju att räkna ut med ändan och en kritbit så det förvånade mig inte. Det var dock lite mer snopet att även dom fjällnära var direkt sprungna ur fjällrasen. Enligt vad som kommit fram då man DNA-typat de fjällnära djuren och jämfört resultatet med fjällrasen så berättade han att det helt enkelt inte var som vi trott att dom fjällnära var någon rest av en ursprunglig population utan en del av den vanliga fjällrasen. Även dom fjällnära har sitt ursprung i stamboken men ett par led bort från den.

Detta faktum kullkastar det mesta av den grund på vilken föreningens beslut kring den fjällnära gruppen vilar. Den särställning ur ett genetiskt perspektiv som vi trodde att de fjällnära djuren hade gentemot övriga fjällrasen visade sig tyvärr inte finnas.

Att så var fallet är väl lite olika överraskande för olika medlemmar i föreningen. Oavsett vilken övertygelse vi haft i frågan om hur skilt mot övriga fjällrasen de fjällnära varit så har det funnits en enighet i att tills vi vet hur nära eller långt bort dom fjällnära är så skulle dom hållas så skilt åt som det gick för att vi inte skulle blanda bort dom i onödan.

Efter det att jag pratat med Kantaanen så har jag färdigställt den genomgång av de cirka 11000 stambokförda fjällrastjurarna med hänseende på vilken tjurlinje de kommer ur. Det som då visar sig är att vi inte har tappat så väldigt mycket av den genetiska bredd som fjällrasen hade på 30talet. Till den har ytterligare material adderats då den norska delen av fjällraspopulationen tillkom under bekämpningen av hypoplasin. Det vi tappat är mängden av djur som fanns förut men det tjurmaterial som kom in på semin på

Rune på sin 82-års dag 2005.

Till vila!

I början på sommaren nåddes vi av ett sorgedåd att Rune Boström en av föreningens första medlemmar och en av de mest respekterade hade slutat sina dagar. Ett långt liv som startade 22/4 1923 hade ändat den 6 juni i övergången från västerbottnisk vår till försommar.

För oss som tycker om fjällkor så innehar Rune en speciell särställning. Betydelsen av den Boströmska besättningen när vi skulle "starta om" fjällrasaveln i början av 90talet går inte att överskatta. När antalet fjällkor var som lägst så fann vi i den besättningen kor som inte var nära släkt med korna i de andra besättningarna, dessutom fanns där en vana av att föda upp och hantera tjurar. En vana som vi andra inspirerades av och tog efter och som var en förutsättning för att få fram tjurar till spermasamlingarna. För att inte tala om alla tjurar vi köpte där och som sen samlades.

Att lära känna Rune har varit en av de många bonusarna med att arbeta med och för fjällrasen, man kan utan att överdriva säga att han för många av oss var lite av urtypen för den egensinnige och självständige äldre kogubben. Nyhetens behag var inget som Rune rusade efter, och han var alltid fast i sin övertygelse som han fått av decenniernas arbete med kor. Han verkade heller aldrig ha bråttom utan det fanns alltid tid att resonera en stund över en kopp kaffe, och det var aldrig "snabbkaffe".

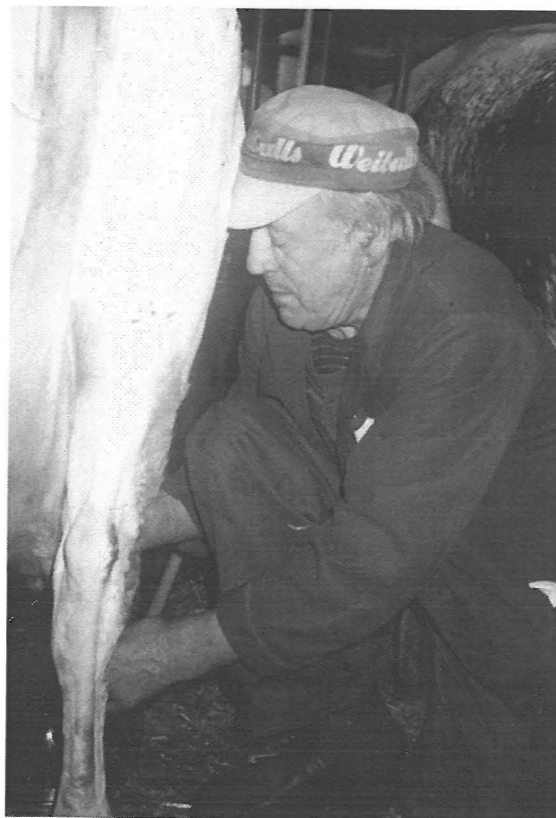
Rune tillhörde ju den generationen som fick börja hjälpa till så snabbt som det bara gick och där inte utbildning och arbete utanför gården var en

självklarhet. Men efter utbildning så arbetade han under 50talet som kontrollassistent ett arbete han trivdes med. Rune hade även stor nytta av assistent arbetet när han sen började bondebanan. Under tjänstgöringen som kontrollassistent så knöts kontakter med andra avelsintresserade och till hembesättningen inköptes 11 hondjur från 7 olika besättningar och det blev grunden till ett avelsarbete som vi alla idag fått dra nytta av. Men att ensam sköta en gård är svårt och hade inte Rune haft hjälp och stöd av brodern Roland med familj i allt utearbete så hade det inte gått. Att det då var en stor glädje för Rune när brorsdottern Helen med maken Tommy 1995 tog vid och fortsatte med besättningen gick heller inte att ta miste på..

Den "Runekommentar" jag själv bär med mej är den han fällde när han 67 år gammal efter en virusinfektion i örats balanscentra hade varit borta från korna i 6veckor. Jag hade då medlidsamt undrat över om det inte var tungt att komma igång igen och om inte det var frestande att minska på djurantalet. Med en lätt fnysning sa han bara att " det har aldrig nån suttit sig frisk" och därmed var det ordat klart om den saken. Den kommentaren har jag burit med mig och begrundat sen dess och faktiskt haft nytta av.

Vi lyser frid över Runes minne och det arbete han utfört.

Robert Nilsson, foto: Helen Öhgren

Rune, 1985.

På väg hem från stämman!

Det bästa med fjällrasstämman om man bortser från möjligheten att träffa alla vänner ett par dar är att man kommer sig för att åka hemifrån ett par dar på sommaren.

Annars blir det lätt att man bara går och ser allt man borde ha hunnit göra och det kan kännas en aning trööstlöst att hinna ikapp med projekten. Det är som om det inte spelar någon roll om det är dåligt eller bra under man hinner aldrig ikapp i vilket fall. Får man då vara hemifrån några dagar så brukar det vara lättare att komma igång med allt när man är tillbaka i selen igen.

ibland om det finns tid och det passar så brukar jag och Eva ta oss ett par extra dagar på väg ner till eller hem från stämman. I år så körde vi inlandet hemåt och tog oss två extra dagar ledigt. Ett av stoppen på vägen hem blev hos Thorbjörn Amcoff i Ammer utanför Hammarstrand. Under vintern har jag fått ovärderlig hjälp av honom med bilder och berättelser kring den sista av fjällrasens tjurlinjer som tappades bort. Idag har vi två linjer kvar och den sista som försvann var intimt förknippad med Ammer och släkten Amcoff.

I vintras ringde jag nummerupplysningen och frågade efter folk som hette Amcoff och bodde i Ammer. Det var väl närmast att betrakta som en vild chansning men jag ville ta den för att om möjligt få hjälp med dokumentationen och hamnade hos Thorbjörn och det visade sig vara ett lyckokast för mig. Han hade hört om den siste matadoren i den tjurlinjen och dessutom visade det sig att han hade en granne Esbjörn Amcoff som var 89år gammal så han erbjöd sig att gå och intervjua honom angående "Kungen" som tjuren hette. Esbjörn mindes Kungen väl och hade ett foto av honom och kunde berätta anekdoter kring honom som jag har tagit med i boken. Dessutom har jag av Esbjörn med Thorbjörns hjälp fått kopior på andra gamla fotografier på tjurar som verkade i tjurföreningen

. Så det kändes väldigt roligt att få stanna till och få "ansikten" på dessa vänliga och hjälpsamma Amcoffare utan vilka vi aldrig kunnat få tag i bilder på den unika tjurlinje som fanns i Östjämmland i nästan 30år innan den försvann ca 1930. (Naturligtvis passade jag på att ta kort på dessa hjälpsamma gentlemen som jag tänkte sätta in ihop med denna artikel men på grund av teknisk inkompetens lyckades jag slarva bort dom digitala bilderna någonstans mellan kameran och datorn. Ibland är det skit med teknik!)

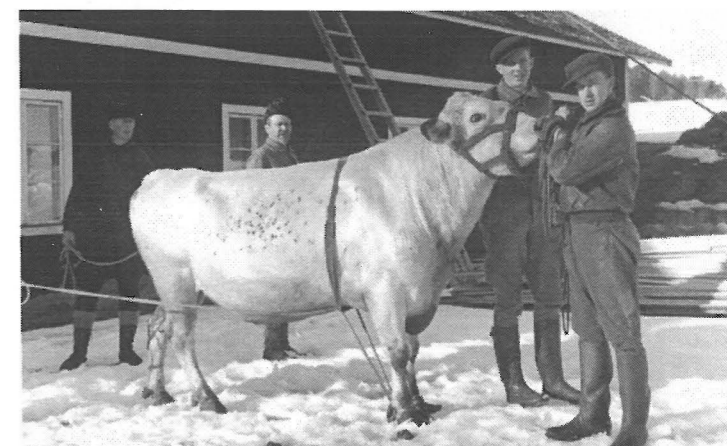
Att vi sen fick gott kaffe och jordgubbstårta hos Thorbjörn med fru innan vi gick och hälsade på Esbjörn gjorde inte saken sämre på något sätt.

I boken Norrländskt jordbruk från 1917 av Paul Hellström så finns en fantastisk vacker bild över Ammer och jag kan försäkra att där är fortfarande vackert. Ett böljande jordbrukslandskap möter besökaren som tar av från stora vägen och åker in i Ammer. Heder åt dessa Amcoffare som format och vårdat det landskapet och tack för besöket!

Robert Nilsson

Tjuren är antingen Lahman R3382 eller Frej-Grej av Trollåsen R2882, går ej säkert att säga vilken. Personerna från vänster: Jöns Amcoff, slaktaren, E. J. Amcoff, Maria Amcoff samt Otto Amrén

Tjuren Elevator R3787
Från vänster Per W. Amcoff, E. J. Amcoff, E. O. Amcoff samt slaktaren. Bilden tagen 1937-38.

Livdjursförmedling

Information

Hej alla kovänner!

Om jag inte svarar på telefontiden så lämna alltid ett meddelande så hör jag av mig så fort det går.

Vi har också förmedling på vår hemsida:

Obs ny! www.fjallko.se Där får ni annonsera själva

Mårten

Livdjursförmedlare:

Mårten Dahlberg

Tel: 0612-532 67

Fax: 0612-531 07

Telefontid: Måndagar 12-13.00

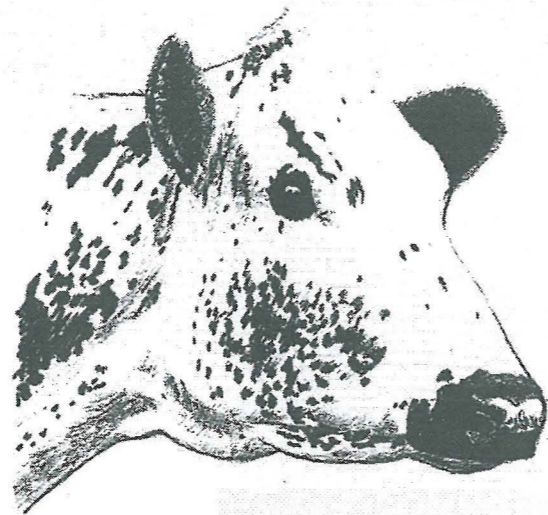
2 st dräktiga kvigor
Erika Johansson
tel: 0739-67 22 09

Köpes:

2st kvigkalvar
Eva Stråle
tel: 073-383 71

Fjällnära tjur
Susanne Sundström
tel: 031-57 50 10

Rödsidig tjurkalv
KRAV
Susanne Olsson
tel: 0278-310 01

Till salu:

2 st kor, har gått som amkor, ej dräktiga.

1 st tjurkalv.

Björn och Gudrun Tegnér

tel: 0381-800 60

Fjällnära tjur efter Arne, mor Funäsdalsko. Född September 05. Har betäckt.

Fjällnära tjurkalv efter Benjaminavkomma, mor Funäsdalsko. Född Mars 06.

BVD och Leukosfri besättning.

Finns i Småland

Sara, tel: 070-278 47 06

Fjällnära kvigkalv född 2/4 2006. 45% Lillhärjåbygget, 37% Funäsdalen. Vit med mörkbruna sidor.

Säljes helst som blivande diko. Pris 3500:- + moms.

Ann Andersson, Örebro, tel: 019-57 40 15, 070-557 26 05

ann.e.andersson@tele2.se

Kvigkalv, född i juni, Fjäll X Fjällnära

Margareta Caverö, Alingsås

tel: 0322-713 42

2st Fjällnära tjurur

Åsa Wilhelmsson

tel: 0651-330 29

Vem är Håkan Andersson? ...
Kon som berikade mitt liv.

Jag startade mjölkproduktion 1980 som 22-åring med en stark dröm och en massa vilja. Valet att bli "mjölkbonde" var enkelt och för länge sedan bestämt trots varningsord från mina föräldrar som redan var lantbrukare.

Mitt stora intresse för djur och framförallt kor och avel gör att jag tycker det är spännande att vara mjölkproducent och har egentligen aldrig ångrat mitt val. Bara den känslan att fortfarande få känna glädje över mitt arbete mer eller mindre varje dag efter så pass många år gör att jag känner mig väldigt privilegierad hur kallt och regningt eller torrt och varmt det än må vara ibland.

Eftersom jag är skåning var det naturligt med lågländsboskap från början, men efterhand flyttade fler och fler av dem ut för att ge plats åt "min nya kärlek" SRB kon som passade bättre i min produktion.

Så plötsligt en dag 1995 läste jag en annons om djur till salu. Nyfiken åkte jag till säljaren. Det visade sig vara Gunnar Ceder som bestämt sig för att upphöra med sina djur. Innan jag visste ordet av det stod jag helt plötsligt som ägare till mina första fjällkor. Jag antar att jag redan då var förtrollad av denna kos utstrålning, vilja och beslutsamhet.

Ett av djuren jag köpte var 182 Dura, vid inköpstillfället 1 år. Vad ingen mer än just självaste Dura visste var att hon skulle komma att kalva bara ca 5 månader senare. Redan då visade hon prov på sin duglighet då hon kalvade smärtfritt trots sin unga ålder.

När det visade sig att hon redan som väldigt ung var en bra mjölkko bestämde jag mig för att hon skulle stanna. Duras liv på gården i Attarp hade börjat. Hon blev barnens favorit eftersom hon stack ut från mängden och hon trivdes med uppmärksamheten, alltid väl medveten om att hon var en mycket fin ko. Dura fick många prov på tålamod mot barnen, självsäkerheten i flocken och inte minst barnuppföstran när hon hade fått nog av barnhänder som försökte lära sig mjölka.

Trots att det bara har varit ett fåtal fjällkor i besättningen så har hennes relativt för fett och protein varit 95, 90. Hon är fortfarande i produktion och har gett ett antal bra döttrar, alla med *mycket* gott självförtroende och en väldans massa vilja. På årsmötet fick jag föreningens C-diplom för henne och medan jag sitter här och skriver gjorde jag en enkel kalkyl över hur mycket hon egentligen har mjölkat. Ekvationen lyder: **total mjölmängd/antal dagar totalt liv**. Duras ekvation blev 15 l/dag, kan man tycka annat än att hon varit en otroligt lönsam ko ... på alla sätt!

Tack vare att Dura öppnade mina ögon för denna ras kom jag till att inse att de passar perfekt i min produktion. Det jag uppskattar allra mest av dem är att de är väldigt effektiva betesdjur, otroligt duktiga grov-

182 Dura, trött och lite sliten, men får stanna så länge hon vill.

foderomvandlare, mycket funktionella exteriör och producerar bra/kilo kroppsvikt. Allt detta och deras friskhet, sundhet och livlighet är egenskaper som jag vill att vi ska bevara och ha i åtanke under vår vidareutveckling inför framtiden.

Under min planerade halvering av koantalet, eftersom min anställda ska sluta, är jag helt säker på en sak. Fjällkorna stannar, deras ögon har trollbundet mig för alltid!

Faktaruta:

- *Namn:* Håkan Andersson
- Sambo med Ann-Louise Ohlsson, och vardera tre barn..
- Brukar 80ha åker (25ha naturbete och 35ha skog)
- Sammanlagt 70 kor (varav 20 fjällkor) + rekrytering
- Det kravcertifierade grovfodret och betet är stommen i produktionen

184 Svala, Duktig Terrin-dotter